

Brev sendt til Anstalten ved Herstedvester:

Vedrørende besøg den 6. april 2004 i grønlanderafdelingen - opfølgning

Den 29. juni 2004 skrev jeg til Anstalten ved Herstedvester og Direktoratet for Kriminalforsorgen om mit ovennævnte besøg. Udover besøget på grønlanderafdelingen (afdeling L) aflagde jeg også et besøg på den tilstødende afdeling K som anvendes til grønlandsk anbragte i den udstrækning kapaciteten på afdeling L ikke rækker til.

Jeg bad om at anstaltens forskellige oplysninger mv. blev sendt til mig gennem Direktoratet for Kriminalforsorgen som jeg ligeledes bad om en udtalelse.

Jeg har herefter modtaget anstaltens svar i brev af 5. august 2004 og en udtalelse af 12. november 2004 fra direktoratet. Jeg har endvidere modtaget direktoratets brev af 3. december 2004 vedrørende pkt. 6 i brevet af 29. juni 2004 (herefter rapporten).

Den 26. oktober 2004 (og 5. november 2004) aflagde jeg et besøg på kvindeafdelingen i Anstalten ved Herstedvester, og jeg aflagde i den forbindelse tillige et (kort) besøg på grønlanderafdelingen.

Ad pkt. 1. Vedligeholdelsesstandard mv.

Jeg opfordrede anstalten til at foranledige at fællesarealerne blev frisket op. Jeg opfordrede også til at der blev tilført afdeling L flere – og hvis det er muligt – nyere stole og borde. Jeg nævnte i den forbindelse også at det ville friske op på fællesarealerne hvis der var nogle grønne planter. Jeg bad anstalten om at oplyse hvad der siden besøget var sket, eller hvad der ville ske, i henseende til vedligeholdelse med maling, møblement og udsmykning af fællesarealer.

En af de besigtigede celler var meget nedslidt, og jeg bad anstalten om at oplyse hvad der var sket vedrørende denne celle.

Anstalten har oplyst at der vil blive købt et antal grønne planter til opholdstuen samt gangarealerne, at maling af fællesarealerne vil blive iværksat så snart cellerne er færdigmalet (dette gælder for afdeling L idet fællesarealerne på afdeling K er malet i foråret 2004), at arbejdet med maling af celler på afdeling K-L er i fuld gang, og at dette arbejde formentlig vil strække sig over resten af året 2004 fordi der kun kan frigøres en celle ad gangen. Anstalten har endvidere oplyst at også omtalte celle (nr. 26) indgår i dette arbejde (og tilsvarende for så vidt angår udskiftning af celleinventar).

Anstalten har desuden oplyst og anført følgende:

”Endvidere er der i Statsfængslet Midtjylland bestilt 2 udtræksborde med laminatplade samt 20 stole til brug ved bl.a. fællesspisning. Fra anstaltens depot er der blevet leveret 3 stk. 2-personers sofaer til afdelingerne. Hermed er der rigeligt møbleret på begge afdelinger.”

Direktoratet har henholdt sig til det som anstalten har oplyst og anført.

Under mit efterfølgende besøg den 26. oktober 2004 konstaterede jeg bl.a. at der var kommet nyt – og mere – inventar på gangen på afdeling L som oplyst af anstalten.

Anstalten har om celleinventaret oplyst at dette – efterhånden som cellerne bliver malet færdig – vil blive udskiftet med inventaret fra ”EU-barakkerne” (og at dette også gælder celle 26).

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg tager det oplyste til efterretning.

Jeg konstaterede under mit besøg den 26. oktober 2004 at arbejdet med maling af cellerne var i gang, og at møblelementet i de celler der var blevet malet, var udskiftet. Jeg konstaterede samtidig at celle nr. 26 endnu ikke var sat i stand.

Jeg går ud fra at arbejdet med maling af celler/udskiftning af inventar siden da er skredet planmæssigt frem, og at den tidshorizont der er oplyst over for mig, vil kunne holde. Jeg beder anstalten om underretning hvis dette ikke er tilfældet.

Ad pkt. 3. Fritid og fællesskab

Det blev under besøget den 6. april 2004 oplyst at gentagne tyverier fra afdeling L havde betydet at de grønlandsk anbragte på afdeling K i en periode ikke havde haft adgang til fællesskab med de grønlandsk anbragte på afdeling L.

Jeg bad anstalten om at oplyse omfanget af fællesskabet mellem de grønlandsk anbragte på de to afdelinger på tidspunktet for afgivelse af rapporten. Jeg bad endvidere anstalten om nærmere oplysninger om baggrunden for beslutningen om at afbryde den indbyrdes kontakt mellem de grønlandsk anbragte og det gennem længere tid. Jeg bad derudover om direktoratets bemærkninger til det som anstalten anførte, og til den ordning med to timers fællesskab hver aften som anstalten på tidspunktet for mit besøg forsøgsvis havde indført.

Anstalten har om beslutningen om at suspendere fællesskabet mellem de to afdelinger oplyst følgende:

”Døren imellem afd. K og L blev lukket den 9. januar 2004. Årsagen var en del uro på afdelingerne, bl.a. således, at når anbragte fra en afd. havde besøgt en anden afd., var der forsvundet ting på afdelingen. For at dæmpe uroen, valgte man i en periode at lukke døren mellem de 2 afdelinger, således at muligheden for at besøge hinanden på afdelingerne blev udelukket.”

Anstalten har endvidere oplyst at adskillelsen mellem de grønlandsk anbragte omkring den 1. marts 2004 forsøgsvis blev lempet således at de anbragte på afdeling K hver aften fra kl. 18.30 – 20.30 fik mulighed for at gå ind på afdeling L og besøge de anbragte dér, og at denne mulighed på onsdage – hvor der er fællespisning på afdeling L – består i tidsrummet kl. 17.00 – 21.15. Anstalten har endvidere oplyst at forsøgsordningen nu må betragtes som en permanent ordning og at ordningen fungerer tilfredsstillende for personalet og for de anbragte på afdeling K.

Direktoratet har oplyst at anstalten den 12. oktober 2004 telefonisk har oplyst over for direktoratet at der var 6-7 grønlandsk anbragte på afdeling K og 12 anbragte på afdeling L i den periode hvor muligheden for fællesskab mellem de to afdelinger var suspenderet. Direktoratet har endvidere oplyst at direktoratet ingen bemærkninger har til anstaltens beslutning om at suspendere muligheden for fællesskab mellem afdeling K og L eller til den nuværende fællesskabsordning mellem de to afdelinger.

På tidspunktet for besøget forstod jeg reglerne således at det også før den 9. januar 2004 var sådan at de grønlandsk anbragte på afdeling K – og kun disse anbragte – kunne besøge de grønlandsk anbragte på afdeling L. Jeg forstod med andre ord reglerne på den måde at et eventuelt fællesskab mellem de grønlandsk anbragte blev praktiseret på afdeling L – og kun dér.

Jeg beder anstalten om at oplyse om det er rigtig forstået. Hvis dette er tilfældet, beder jeg anstalten om at præcisere hvorledes anstaltens oplysninger om baggrunden for beslutningen om at suspendere fællesskabet skal forstås (jf. citatet ovenfor).

Det fremgår af min redegørelse af 28. januar 1994 efter inspektionsbesøg den 22. november 1993 på grønlænderafdelingen at afdelingen er oprettet i 1986 (med 13 celler) og at de anbragte fra kl. 21.30 til kl. 07.30 var låst inde i deres celler (mit j.nr. 1993-2437-629). Det fremgår endvidere at der på tidspunktet for denne inspektion var 10 grønlandsk anbragte på grønlænderafdelingen.

Hvornår afdeling K er taget i brug (også) til grønlandsk anbragte, fremgår af gode grunde ikke af denne tidligere inspektionssag.

Jeg går ud fra at Anstalten ved Herstedvester anser de grønlandsk anbragte for – i princippet – anbragt i anstalten i én afdeling (afdeling L – grønlænderafdelingen) og at den faktiske adskillelse mellem de grønlandsk anbragte, som placeret på to afdelinger, skal henføres til anstaltens fysiske forhold og det aktuelle (høje) antal af anbragte. Jeg går endvidere ud fra at de grønlandsk anbragte på afdeling K – i princippet – forud for den 9. januar 2004 har haft fællesskab med de øvrige grønlandsk anbragte i samme omfang som de anbragte på afdeling L indbyrdes har haft det (og fortsat har).

Jeg ville på den baggrund anse det for meget uheldigt om tyverier begået af (måske)

kun en enkelt grønlandsk anbragt skulle kunne føre til at fællesskabet mellem alle de grønlandsk anbragte, ikke alene i en overgangsperiode men også permanent, blev indskrænket i forhold til udgangspunktet.

Jeg forstår imidlertid på direktoratets udtalelse at antallet af anbragte på afdeling K har haft betydning for direktoratets stillingtagen til anstaltens suspension i en periode af fællesskabet og til anstaltens nuværende ordning.

Jeg beder om nærmere oplysninger om ibrugtagelsen af afdeling K (også) til grønlandsk anbragte og om anstaltens – og direktoratets – bemærkninger til det som jeg har anført.

Det fremgår af anstaltens svar at de nævnte tyverier kun har udgjort en del af begrundelsen for beslutningen om at suspendere fællesskabet mellem afdelingerne.

Inden jeg tager stilling til om jeg har grundlag for at foretage mig noget i den forbindelse eller i anledning af den indførte forsøgsordning (som jeg forstår anstalten anser for at være permanent), beder jeg anstalten om nærmere oplysninger om ”uroen” i øvrigt på afdelingerne.

Jeg beder endvidere anstalten om at oplyse hvilket grundlag anstalten har for sin vurdering om at ordningen er ”tilfredsstillende” for de grønlandsk anbragte på afdeling K. Jeg sigter til at flere af de grønlandsk anbragte, som jeg talte med under mit besøg den 6. april 2004, tilkendegav at de grønlandsk anbragte på afdeling K følte sig ”deporteret”.

Jeg forstår anstaltens oplysninger på den måde at mulighederne for fællesskab i weekenden ikke er udvidet i forhold til hvad der gælder på hverdage (bortset fra onsdage).

Jeg beder anstalten om nærmere oplysninger om baggrunden herfor.

Jeg beder endvidere anstalten om at oplyse hvorledes de grønlandsk anbragte, i lyset af den nævnte forsøgsordning (som anstalten nu anser for en permanent ordning), placeres på henholdsvis afdeling L og K, og hvilke muligheder de har for at flytte fra afdeling K til L (og eventuelt omvendt).

Det blev under besøget oplyst at et (nyt) husflidsværksted i anstalten var under etablering hvor specielt de grønlandsk anbragte ville kunne have glæde af at være beskæftiget og at produkter herfra ville blive forsøgt solgt gennem ”Nordlyset”. Jeg bad anstalten om oplysning om status vedrørende det nye husflidsværksted.

Anstalten har herom oplyst følgende:

”Anstalten har absolut ingen forventning om, at værkstedet vil kommet til at give overskud. Skulle det modsatte være tilfældet, vil anstalten gerne tage en drøftelse med direktoratet om muligheden for en eventuel overskudsdeling. En del af dette overskud skal i så fald anvendes til forbedring/forskønnelse af grønlanderafdelingen.

Det bemærkes, at grønlanderafdelingens talsmand har meddelt, at de fleste af de anbragte ikke vil arbejde på dette værksted, da de ikke vil være med til unfair konkurrence overfor grønlandske kunstnere, der skal leve af det.

Hvorvidt de grønlandske anbragte vil modsætte sig at arbejdet på det grønlandske værksted må komme an på en prøve. Den ansvarlige på værkstedet er af den opfattelse, at i opstartsfasen vil der være en vis modvilje, men at tiden vil løse problemet.

Anstalten skal i øvrigt gøre opmærksom på, at de produkter der vil blive fremstillet på værkstedet, jo ikke er produkter, som en anerkendt kunstner vil beskæftige sig med. Det er tanken, at produktionen mere skal gå i retning af souvenirprodukter.”

Direktoratet har oplyst at anstalten den 12. oktober 2004 telefonisk har oplyst at værkstedet er færdigindrettet, at værkstedet endnu ikke er taget i brug på grund af den modvilje som de grønlandsk anbragte har givet udtryk for samt at repræsentanter fra de firmaer der skal afsætte produkterne fra værkstedet i løbet af oktober måned 2004 vil aflægge besøg i anstalten for at give de grønlandsk anbragte en nærmere orientering om afsætningen af produkterne med henblik på at motivere de anbragte til at deltage i arbejdet på værkstedet.

Direktoratet har henholdt sig hertil og har supplerende oplyst at det er aftalt at afsætningen af produkterne via firmaet Nordlyset skal ske til almindelige markedspriser således at der ikke bliver tale om unfair konkurrence i forhold til andre producenter.

Jeg har noteret mig det oplyste – herunder de grønlandsk anbragtes umiddelbare modvilje mod projektet. Jeg foretager mig ikke mere vedrørende dette spørgsmål udover at udbede mig underretning om det fortsatte forløb.

Under besøget rejste talsmanden for de anbragte spørgsmål om anvendelsen af et eventuelt overskud ved salget af produkterne fra værkstedet, og ledelsen oplyste at den ville være indstillet på at undersøge og overveje om en del af overskuddet kunne anvendes specielt til grønlanderafdelingen.

Anstalten har som det fremgår ovenfor oplyst at anstalten ikke forventer at værkstedet kommer til at give overskud. Hvis det skulle være tilfældet, er anstalten indstillet på at tage en drøftelse med direktoratet om hvorledes overskuddet kan komme de grønlandsk

anbragte til gode.

Ad pkt. 4. Forplejning – herunder grønlandsk kost

Jeg omtalte i rapporten en konkret klagesag om muligheden for de grønlandsk anbragte for at få grønlandsk kost. Jeg oplyste at jeg ikke var klar over om den konkrete sag var indbragt for Direktoratet for Kriminalforsorgen af den pågældende anbragte eller af andre.

Jeg går på baggrund af de foreliggende svar fra anstalten og direktoratet – hvor den konkrete sag ikke er nævnt – ud fra at det ikke har været tilfældet.

Det blev under besøget den 6. april 2004 oplyst at anstalten den 30. marts 2004 havde deltaget i et møde i Fødevarerministeriet hvor bl.a. spørgsmålet om forsendelse af kost fra Grønland var blevet drøftet. Efter det oplyste var der på mødet tale om en vis opblødning i forhold til tidligere, og bl.a. på baggrund heraf anførte anstalten under besøget at det formentlig om kort tid (igen) ville være muligt at have grønlandsk kost tre gange om ugen. Jeg bad anstalten om underretning når ordningen med tre gange grønlandsk kost om ugen igen var trådt i kraft.

Anstalten har i forlængelse af de ovennævnte oplysninger oplyst at Fødevarerdirektoratet med ikrafttræden den 1. maj 2004 har udstedt en ny vejledning om indførsel af animalske fødevarer til privat brug fra Grønland og Færøerne til Danmark. Anstalten har vedlagt en kopi af vejledningen som bilag til sit svar.

Det fremgår af indledningen til vejledningen at reglerne om privat indførsel af animalske fødevarer fra tredjelande (i EU-sammenhæng også Grønland og Færøerne) er lempelser af de generelle bestemmelser om indførsel af fødevarer i forordning nr. 745/2004 (om indførsel af kød og mælk) og forordning nr. 136/2004 (om indførsel af øvrige animalske produkter); lempelser som kan tilskrives Rigsfællesskabet mellem Grønland, Færøerne og Danmark. I vejledningen er der henvist til bekendtgørelse nr. 234 af 30. marts 2004 om veterinærkontrol ved indførsel af animalske fødevarer (veterinærkontrolbekendtgørelsen) – særligt § 38 – og bekendtgørelse nr. 199 af 25. marts 2004 om autorisation mv. ved behandling og salg af fødevarer mv. (autorisationsbekendtgørelsen) som senere ændret.

Af vejledningens kapitel 3 fremgår bl.a. følgende:

”En person bosiddende i Danmark kan få tilsendt op til 5 kg animalske fødevarer fra Grønland eller Færøerne til eget brug. Det er således ikke tilladt at sælge varerne eller give dem som gave.

I forhold til de tidligere regler er der ikke længere krav om, at fødevarerne skal an-

vendes i egen husholdning. Dette betyder, at det nu er muligt at lade fødevarerne indgå i serveringen ved sammenskudsgilder og lignende, hvor modtageren deltager. Det er dog stadig et krav, at arrangementet er privat.”

Det fremgår endvidere af de nævnte regler at samsending til flere personer af animalske fødevarer til én adresse er tilladt – og undtaget fra kravet om veterinærkontrol – forudsat at en række nærmere opregnede betingelser er opfyldt, herunder at fødevarerne er bestemt til den endelige modtagers eget brug og at tilvirkning efter indførsel kun sker hos den endelige modtager (vejledningens kapitel 4).

Anstalten har om de nye regler oplyst at anstalten hermed – i princippet og med ”lidt god vilje” – har mulighed for at indføre fødevarer direkte, jf. de nævnte regler om samsending til flere personer. Anstalten har dog samtidig anført at reglerne ikke er helt enkle og at anstalten derfor i første omgang har aftalt med Grønlandernes Hus at købe fødevarerne dér. Anstalten har herved henvist til at Grønlandernes Hus har mulighed for at indføre fødevarer efter de nye regler i større mængder.

Om status (i august måned 2004) har anstalten oplyst og anført:

”Reglerne synes på nuværende tidspunkt ikke at være slået igennem, idet det stadig er vanskeligt at få tilstrækkeligt med grønlandske fødevarer. Dette betyder, at vi på nuværende tidspunkt ikke kan opfylde ønsket om grønlandsk kost 3 gange om ugen. Vi arbejder fortsat med spørgsmålet og håber, at mulighederne for at skaffe tilstrækkeligt med grønlandske fødevarer bliver bedre i løbet af efteråret 2004.”

Direktoratet har oplyst og anført følgende:

”Fangst og fiskeri indgår som en del af beskæftigelsen for de anbragte i anstalterne i Aasiaat, Qaqortoq og Ilulissat, men ikke i Nuuk, hvor mulighederne for at skaffe ordinær beskæftigelse til de anbragte uden for anstalten er bedre. Direktoratet for Kriminalforsorgen agter at følge op på ombudsmandens opfordring til Politimesteren i Grønland og anstaltslederne og ligeledes – via den ledende anstaltsleder – opfordre anstalterne i Aasiaat, Qaqortoq og Ilulissat til, i det omfang der er mulighed for det, at sende grønlandsk kost, som fanges af de anbragte, til de anbragte i Anstalten ved Herstedvester.

Anstalten har telefonisk den 12. oktober 2004 supplerende oplyst, at der navnlig på grund af importrestriktioner fortsat er vanskeligheder med at skaffe tilstrækkeligt med grønlandske fødevarer. Anstalten arbejder løbende med problemet, og har i denne forbindelse oplyst, at anstalten for nylig har købt kødet fra nogle rensdyr, som en ansat har nedlagt i forbindelse med en rejse til Grønland. Kødet forventes afsendt fra Grønland snarest muligt.

Direktoratet kan henholde sig hertil.”

Som det fremgår, har Anstalten for Herstedvester i sit svar fra august måned 2004 først

og fremmest henvist til forsyningsvanskeligheder. Tilsvarende gælder Direktoratet for Kriminalforsorgen i udtalelsen af 12. november 2004. Anstaltens telefoniske oplysninger den 12. oktober 2004 hvorefter der navnlig på grund af importrestriktioner fortsat er vanskeligheder med at skaffe tilstrækkeligt med grønlandske fødevarer, peger derimod på at hovedproblemet ligger i reglerne om indførsel af fødevarer fra Grønland til Danmark.

Jeg har noteret mig direktoratets oplysning om at direktoratet via den ledende anstaltsleder i Grønland vil opfordre de tre anstalter for domfældte i Aasiaat, Qaqortoq og Ilulissat til at sende grønlandsk kost, som fanges af de anbragte, til de grønlandsk anbragte i Anstalten ved Herstedvester i det omfang der er mulighed for det. Jeg går ud fra at opfordringen er afgivet på nuværende tidspunkt og beder anstalten og/eller direktoratet om at oplyse om direktoratets opfordring har haft en gavnlig effekt på mængden af indførte grønlandske fødevarer til anstalten.

Jeg beder fortsat anstalten om underretning når ordningen med tre gange grønlandsk kost om ugen igen er trådt i kraft.

Om fordelingen af tilsendt grønlandsk kost fremgår følgende af rapporten (citatet nedenfor er fra mit brev af 19. april 2004 til talsmanden i grønlænderafdelingen):

”Tilsendt grønlandsk kost

Når en anbragt privat får tilsendt grønlandsk kost, skal den pågældende dele dette med de andre anbragte. Og både gavemodtageren og de andre anbragte skal betale kostbeløb når gaven fortæres. Dette udtrykte du utilfredshed med.

Ledelsen bekræftede at de anbragte på den oplyste måde skal deles om den tilsendte grønlandske kost. Ledelsen mener at det for så vidt er ”ulovligt” at anbragte på denne måde kan få kost tilsendt udefra. En forudsætning for alligevel at tillade det er at man deles om det. Man ønsker ikke at en enkelt eller nogle få anbragte ”sidder og mæsker sig” i grønlandsk mad i overværelse af de øvrige anbragte. Ledelsen afviste at der skal ydes betaling for de dage hvor den modtagne gavepakke fortæres. Ledelsen ville undersøge spørgsmålet nærmere.

Jeg har forståelse for synspunktet der ligger bag en ligelig behandling af de anbragte med hensyn til den grønlandske kost. Under hensyn hertil og til at der om kort tid vil være grønlandsk kost tre gange om ugen således at behovet for private gavepakker mindskes, foretager jeg ikke videre vedrørende dette spørgsmål.”

For så vidt angår spørgsmålet om hvorvidt der kræves betaling for de dage hvor den modtagne gavepakke fortæres, har anstalten oplyst at der ikke trækkes i kostbeløbet når der spises tilsendt grønlandsk kost.

Direktoratet har ikke udtrykkeligt forholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det som anstalten har oplyst.

Ad pkt. 6. Grønlandske funktionærer

Det blev under besøget oplyst at det er svært at skaffe grønlandske funktionærer, og at det generelt bl.a. har haft betydning at Anstalten ved Herstedvester kun har to boliger til rådighed for eventuelle udstationerede funktionærer fra Grønland. Det blev endvidere oplyst at spørgsmålet om boliger har været drøftet med Statsfængslet i Vridsløselille som ikke har været indstillet på at afgive boliger til anstalten.

Jeg gav i rapporten udtryk for den opfattelse at det er af overordentlig stor betydning at de tre stillinger der skal besættes med grønlandske funktionærer, faktisk også bliver det, og at det derfor er af betydning at der tilbydes de grønlandske funktionærer vilkår der gør det attraktivt at gøre tjeneste ved Anstalten ved Herstedvester, herunder at spørgsmålet om boligforhold ikke stiller sig hindrende i vejen for at stillingerne kan besættes.

Jeg bad i fortsættelse heraf – og på baggrund af oplysninger om at der på tidspunktet for besøget kun var en grønlandsk funktionær udstationeret i anstalten, og at den pågældende snart skulle tilbage til Grønland – direktoratet om at oplyse hvad direktoratet havde gjort eller agtede at gøre for at gøre det mere attraktivt for grønlandske funktionærer at søge beskæftigelse ved grønlænderafdelingen, herunder hvad direktoratet havde gjort eller agtede at gøre for at løse det nævnte boligproblem.

Anstalten har oplyst at den for tiden (august 2004) ikke havde nogen grønlandske funktionærer udstationeret, og at ingen havde reflekteret på anstaltens seneste opslag. Anstalten har endvidere oplyst at den grønlandske nyansatte fængselsfunktionær (som ikke var udstationeret), og som blev omtalt under besøget, ikke længere var ansat i anstalten.

Anstalten har om det omtalte boligproblem oplyst følgende:

”Det bemærkes, at det igangværende sikkerhedsprojekt for alle anstalter (perimeter-sikkerhed m.v.) bl.a. indebærer en anbefaling af, at den bolig i statsfængslet Vridsløselille’s boligområde der indeholder de 2 lejligheder der er reserveret til det udstationerede grønlandske personale ved Herstedvester, bliver nedlagt.

Det er helt nødvendigt at anstalten i givet fald får 2 (eller helst 3) boliger anvist andetsteds i boligområdet. En mulighed kunne eventuelt være indretning af den tidligere KIF afd. på Enighedsvej, men kommunen vil ikke tillade at den anvendes til beboelse.”

Direktoratet har oplyst at en enkelt medarbejder i Grønland på tidspunktet for direktoratets udtalelse (12. november 2004) havde tilkendegivet at han ønsker at komme til Danmark, formentlig fra begyndelsen af 2005.

Direktoratet har om det generelle problem oplyst følgende:

”Det grønlandske personale, der gør tjeneste på Anstalten ved Herstedvester, oppebærer under opholdet i Danmark dansk løn samt udstationeringsgodtgørelse. Opholdet betragtes som et uddannelsesophold, og det grønlandske personale beskattes med grønlandsk skat.

Statsfængslet i Vridsløselille har stillet 2 boliger til rådighed til det grønlandske personale. Boligerne er fuldt møblerede med TV, radio, køkkenudstyr og vaskemaskine. Der skal således kun medbringes egen garderobe under opholdet i Danmark. Boligerne stilles vederlagsfrit til rådighed for personalet. Boligerne har en sådan størrelse og indretning, at de eventuelt vil kunne deles mellem to funktionærer. Rejsseudgifterne i forbindelse med udstationeringer til Danmark betales fuldt ud af Kriminalforsorgen.

Direktoratet mener, at de vilkår, der tilbydes det grønlandske personale, ikke umiddelbart skulle være til hinder for, at man kan bemande grønlænderafdelingen på Herstedvester med grønlandsk personale, men det kan selvfølgelig være et problem på sigt, at man råder over en mindre personalestab i Grønland, hvor der efterhånden også er en del ældre medarbejdere, der er mindre motiverede for at komme til Danmark.

Direktoratet vil på baggrund af de aktuelle problemer medtage spørgsmålet under den kommende drøftelse i begyndelsen af december 2004 med Politimesteren og Kriminalforsorgens anstaltssektor i Grønland.

Direktoratet kunne eventuelt forestille sig, at man kunne sigte mod at indbygge et ophold i Danmark i uddannelsen af de grønlandske betjente, således at det indgår som en egentlig uddannelsesdel og er et krav i selve uddannelsen.”

I brev af 3. december 2004 har direktoratet supplerende oplyst følgende om det aktuelle boligproblem:

”...det er besluttet at nedlægge de boliger der hidtil af Statsfængslet i Vridsløselille er stillet til rådighed for grønlandske funktionærer, der forretter tjeneste ved Anstalten ved Herstedvester. Beslutningen, der er truffet som følge af et perimetersikringsprojekt, indebærer, at lejemålene skal være fraflyttet den 1. august 2005.

Direktoratet vil i lyset heraf overveje spørgsmålet om indkvarteringsmuligheder for de grønlandske funktionærer, der gør tjeneste ved Anstalten ved Herstedvester med henblik på at sikre, at indkvarteringsmulighederne ikke forringes til skade for ordningen med udstationering af grønlandske funktionærer til tjeneste i grønlænderafdelingen.”

Jeg er enig i direktoratets vurdering i udtalelsen af 12. november 2004 hvorefter de beskrevne vilkår der tilbydes det grønlandske personale, ikke umiddelbart skulle være til hinder for at grønlænderafdelingen i Anstalten på Herstedvester kan bemandes med

grønlandsk personale svarende til normeringen på tre personer. Efter min opfattelse er det imidlertid en væsentlig forudsætning herfor at problemet med boliger – der på baggrund af de seneste oplysninger er blevet større end på tidspunktet for mit besøg – bliver løst, og at dette sker i god tid før den 1. august 2005.

Jeg har noteret mig det som direktoratet i øvrigt har oplyst – herunder at direktoratet vil søge at sikre at indkvarteringsmulighederne ikke forringes til skade for udstationeringsordningen.

Jeg beder direktoratet om at underrette mig om resultatet af drøftelserne med Politimesteren i Grønland og kriminalforsorgens anstaltssektor i Grønland og om direktoratets overvejelser i øvrigt.

Jeg beder endvidere direktoratet om underretning om det videre forløb af sagen om bolig til de grønlandske funktionærer.

Uanset hvilken status sagen i øvrigt har på dette tidspunkt, beder jeg om underretning om spørgsmålet om grønlandske funktionærer – herunder deres boligforhold – senest den 1. marts 2005.

Ad pkt. 8. Samtale med talsmand

En del af emnerne under samtalen med talsmanden er medtaget i rapporten og/eller behandlet andet sted i dette opfølgende brev. F.eks. er spørgsmålet om grønlandsk kost behandlet ovenfor under pkt. 3 og spørgsmålet om udstationering af grønlandske funktionærer under pkt. 6.

De emner under samtalen med talsmanden som ikke blev afsluttet i rapporten, er medtaget straks nedenfor.

Ad pkt. 8.3. Socialrådgiver

Om ovennævnte spørgsmål fremgår følgende af rapporten (citatet er fra mit brev af 19. april 2004 til talsmanden):

”Du oplyste at socialrådgiver Juliane Lange ikke kun er tilknyttet grønlanderafdelingen, men også andre afdelinger. De anbragte på grønlanderafdelingen mener at socialrådgiveren arbejder godt for de andre afdelinger, men ikke for de anbragte på grønlanderafdelingen. Der kan således gå op til tre uger før en anbragt får kontakt med socialrådgiveren efter at anmodning herom er fremsat.

Ledelsen oplyste at ledelsen ikke tidligere havde hørt om sådanne problemer, og at ledelsen umiddelbart måtte stille sig uforstående over for det oplyste. Ledelsen ville drøfte spørgsmålet med den pågældende socialrådgiver.

Jeg bad ledelsen om at modtage underretning om resultatet af drøftelsen.

Jeg foretager på nuværende tidspunkt ikke videre vedrørende dette spørgsmål.”

Anstalten har om ventetid på samtaler med socialrådgiveren for de grønlandsk anbragte oplyst at spørgsmålet har været drøftet med den pågældende som har oplyst at de grønlandsk anbragte normalt har mulighed for en samtale meget hurtigt og at ventetiden højst vil være 2-3 dage.

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Dette opfølgende brev sendes som det fremgår nedenfor, også til de grønlandsk anbragte. Jeg henviser om nødvendigt – i tilfælde af lang ventetid – de anbragte til at bruge de almindelige klagemuligheder, herunder muligheden for at klage til ombudsmanden.

Ad pkt. 8.7. Køkkenredskaber mv.

Rapporten indeholder følgende om ovennævnte spørgsmål (citatet er fra mit brev af 19. april 2004 til talsmanden):

”Du klagede over at der i fælleskøkkenet mangler brugbare køkkenredskaber. (Der er kun én anvendelig stegepande, og der mangler en kartoffelskrællekniv. Der mangler også opvaskemiddel og håndklæder, og udleveringen af køkkenruller til køkkenet er utilstrækkelig (tre køkkenruller om ugen)).

Jeg forelagde denne klage for ledelsen der ikke havde hørt herom tidligere. Forholdene vil blive bragt i orden.

Jeg går ud fra at det nu er sket eller vil ske i løbet af kort tid, og foretager ikke videre vedrørende disse spørgsmål.”

Anstalten har om manglende køkkenredskaber oplyst at de to grønlandske tolke i samarbejde med de grønlandsk anbragte har udarbejdet en liste over manglende køkkenredskaber mv. Listen er vedlagt som bilag til anstaltens svar. Anstalten har endvidere oplyst at emnerne på listen – bl.a. stegepander (Tefal), en stor skærekniv, en stor gryde, en kaffemaskine, en mikroovn og to elkander – er indkøbt samme dag som svaret blev afgivet (den 4. august 2004) eller er ved at blive indkøbt.

Jeg har noteret mig det oplyste. Jeg går ud fra at tingene på listen er anskaffet på nuværende tidspunkt og foretager mig ikke mere vedrørende dette spørgsmål.

Ad pkt. 8.12. Salg af kunstgenstande

Anstalten har oplyst følgende:

”Anstalten er indstillet på at være de grønlandsk anbragte behjælpelig med at afsætte kunstgenstande lavet af dem selv i fritiden. Beskæftigelseslederen vil tage kontakt til Nordlyset v/ Niels Krogh for at undersøge om han kunne være interesseret i at aftage de indsattes produkter blot der ikke er sammenfald med de produkter der laves på det grønlandske værksted (Montageværkstedet).”

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad pkt. 9. De grønlandsk anbragtes ønskeseddel/-liste

Under Folketingets Retsudvalgs og justitsminister Lene Espersens besøg på grønlanderafdelingen i marts måned 2004 afleverede de grønlandsk anbragte en ønskeseddel/-liste til udvalget og ministeren. Der er i listen rejst en lang række spørgsmål – herunder spørgsmål som er nævnt ovenfor.

Efterfølgende bad Folketingets Retsudvalg om ministerens kommentarer mv. til listen (spørgsmål nr. 8 af 11. marts 2004 fra Folketingets Retsudvalg (B 64 – bilag 17)).

Jeg bad om at modtage kopi af den korrespondance som anstalten og/eller Direktoratet for Kriminalforsorgen måtte have haft med retsudvalget, Justitsministeriets departement mv. i anledning af listen.

Jeg bad endvidere om at modtage kopi af ministerens svar på retsudvalgets spørgsmål.

Direktoratet har oplyst at anstalten over for direktoratet har oplyst at anstalten ikke har ført korrespondance med retsudvalget eller Justitsministeriets departement om spørgsmålet. Heller ikke direktoratet har korresponderet direkte med retsudvalget i anledning af spørgsmålet. Direktoratet har vedlagt en kopi af direktoratets korrespondance med Justitsministeriets departement om spørgsmålet (i form af to breve). Direktoratet har endvidere vedlagt kopi af ministerens svar af 22. april 2004 til retsudvalget på blandt andet det nævnte spørgsmål.

Som nævnt er en del af de spørgsmål som er omfattet af listen også medtaget i min rapport (og dermed – i et vist omfang – også i dette opfølgende brev). Det gælder spørgsmålet om grønlandsk kost (pkt. 4.), mængden/fastholdelsen af grønlandske funktionærer (pkt. 6.), forskellige spørgsmål i forbindelse med besøgsrejser (udgang) til Grønland (pkt. 5.2.), forholdene for de besøgende fra Grønland (pkt. 5.2.), den grønlandske socialrådgivers arbejde for andre indsatte end de grønlandsk anbragte (pkt. 8.3.), vilkår om/dosering af antabus i forbindelse med udgang (pkt. 5.1.), udstrækning af fællesskab mellem afdeling L og K (pkt. 3.) og de ansattes (manglende) kendskab til Grønland og grønlandsk kultur (pkt. 8.5.).

I ønskesedlen/-listen er også medtaget forhold som ikke er medtaget i min rapport, bl.a. muligheden for samarbejde med Frederiksberg Afvænningscenter/Minnisotamodel, flere faste (sports)aktiviteter til de indsatte i Anstalten ved Herstedvester og mere brug af Retspsykiatrisk Hospital i Risskov.

Opfølgning

Jeg beder anstalten om at sende de oplysninger mv. som jeg har bedt om gennem Direktoratet for Kriminalforsorgen som jeg ligeledes beder om en udtalelse.

Underretning

En kopi af dette brev sendes til orientering til Direktoratet for Kriminalforsorgen, Folketingets Retsudvalg og de grønlandsk anbragte i Anstalten ved Herstedvester.

Med venlig hilsen

Lennart Frandsen
Inspektionschef